C7 – CUL1

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2007-2008

4 oktober 2007

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR CULTUUR, JEUGD, SPORT EN MEDIA

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Margriet Hermans tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de Kinder- en Jongerentelefoon 1

Vraag om uitleg van de heer Jos Stassen tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over het uitbetalen van het saldo voor 2006 aan de organisaties in het sociaal-cultureel werk
Vraag om uitleg van de heer Dany Vandenbossche tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de indexering van de subsidies in de sociaal-culturele volwassenensector 3

Vraag om uitleg van de heer Dany Vandenbossche tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de geregulariseerde ex-DAC'ers in de sector van het lokaal cultuurbeleid 9

Vraag om uitleg van de heer Wim Van Dijck tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de mogelijke subsidiëring van een muziekfestival dat zich specifiek tot allochtonen richt 9

Voorzitter: de heer Dany Vandenbossche

Vraag om uitleg van mevrouw Margriet Hermans tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de Kinder- en Jongerentelefoon

De voorzitter: Mevrouw Hermans heeft het woord.

Mevrouw Margriet Hermans: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de Kinder- en Jongerentelefoon, de KJT, is een vrijwilligersorganisatie en wordt dus hoofdzakelijk bemand door vrijwilligers, een honderdtal mensen die verspreid zijn over vijf provinciale kantoren. Op dit ogenblik zit de KJT aan haar maximumcapaciteit, terwijl er een echte inhaalbeweging bezig is: kinderen en jongeren maken effectief gebruik van deze dienst. Diverse krantenartikels vermelden dat de Kinder- en Jongerentelefoon de afgelopen zes maanden 40 percent meer oproepen heeft gekregen, wat deels te verklaren valt door de wijzing van het telefoonnummer in het gratis oproepnummer 102.

Uit een studie in opdracht van het Kinderrechtencommissariaat over de toegankelijkheid van de jeugdhulpverlening, waarvan de resultaten in juni voorgesteld werden, blijkt dat 71 percent van de kinderen de KJT herkent. Voor het Centrum voor Leerlingenbegeleiding, het CLB, is dit slecht 55 percent en het Jongeren Informatiepunt, het JIP, scoort een magere 8 percent.

Hoewel heel wat kinderen en jongeren de KJT kennen, heeft slechts 2 percent van hen effectief contact opgenomen met een hulpvraag. Als op dit ogenblik de KJT al aan haar maximumcapaciteit zit, lijkt zij slachtoffer te worden van haar eigen succes. Mijnheer de minister, hoe beoordeelt u deze evolutie? Overweegt u maatregelen te nemen om het vinden en inschakelen van vrijwilligers te stimuleren? Zo ja, aan welke stimuli denkt u dan?

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Mijnheer de voorzitter, collega's, vooreerst dank ik mevrouw Hermans voor haar vraag en druk ik ook mijn appreciatie uit voor haar positieve invalshoek, maar ook bekommernis ten aanzien van kinderen en jongeren. Als minister van Jeugd ben ik blij met een gedreven belangstelling vanuit deze commissie, die daardoor een belangrijke en brede inhoud geeft aan de commissie voor Jeugd. Ik hoop ook dat door dit soort vragen een Vlaams jeugdbeleid ook steeds vanzelfsprekender wordt en met meer slagkracht evolueert.

Mevrouw Hermans, al jaren werkt de Vlaamse Gemeenschap aan een Integrale Jeugdhulpverlening. Hierin staat een ruime en laagdrempelige toegang tot de hulpverlening voor kinderen en jongeren centraal. Vanuit de overtuiging om de stem van de jonge doelgroep in dit debat sterker te laten klinken, besloot het Kinderrechtencommissariaat om jongeren hierover te consulteren. Zo werden de volgende vragen gesteld: hebben kinderen en jongeren problemen? Zoeken ze dan ergens hulp en doen ze ook een beroep op de jeugdhulp? Kennen ze die voldoende?

Na de verwerking van de antwoorden zijn er enkele besluiten getrokken. De Kinder- en Jongerentelefoon is zeer goed bekend. Slechts 2 percent van de kinderen en jongeren zou effectief telefonisch met een hulpvraag contact hebben opgenomen met de Kinder- en Jongerentelefoon.

Ik wil deze conclusies een beetje nuanceren. Ten eerste heeft niet elk kind per definitie een hulpvraag waarmee het zomaar ronddwaalt. Gelukkig wordt het grootste aantal vragen voldoende beantwoord door de onmiddellijke omgeving: ouders, vrienden, leerkrachten, jeugdwerkers enzovoort. Onze jonge mensen hebben – gelukkig maar – globaal genomen nog een heel hoog vertrouwen in de mensen die hen natuurlijk omringen. En zelfs met vragen die niet meteen een antwoord krijgen, zijn er tal van voorzieningen die hiervoor – als tweede lijn – aangesproken kunnen worden, zoals de vertrouwensleerkracht, het CLB, het JIP, een Centrum voor Algemeen Welzijnswerk enzovoort.

Daarenboven beperkt de Kinder- en Jongerentelefoon zich niet enkel tot hulp- en zorgvragen, terwijl het onderzoek voornamelijk op deze aspecten inzoomde. Kinderen en jongeren bellen om heel diverse redenen naar de KJT. Het motto van de Kinder- en Jongerentelefoon luidt dan ook niet zomaar 'Niets te gek voor een goed gesprek'. Dit verklaart wellicht ook de opvallend lage drempel van de KJT. Ik ben er wel van overtuigd dat net die lage drempel ervoor zorgt dat een kind met positieve ervaringen in de contacten met de Kinder- en Jongerentelefoon later sneller geneigd zal zijn om ook nog contact op te nemen als het met een effectieve hulpvraag worstelt.

Mevrouw Hermans, voor ik een antwoord geef op uw concrete vragen over de Kinder- en Jongerentelefoon, wil ik nog even stilstaan bij andere resultaten van het onderzoek. Drie kwart van de jongeren zegt al eens problemen te hebben gehad. Een meerderheid van hen heeft hulp gevonden, hetzij binnen de jeugdhulpverlening, hetzij in hun eigen omgeving, bij familie of de huisarts. De resterende groep, toch nog 11 percent van de hele steekproef, blijft zonder oplossing met zijn

problemen zitten. Het gaat dan vaker om allochtone jongeren, of jongeren uit minder gegoede gezinnen of jongeren die TSO of BSO volgen. Het gaat met andere woorden over een kwetsbare groep. Ook hier wordt herhaald dat zeker kinderen, maar ook jongeren, vooral naar ouders en vrienden stappen met hun vragen.

De cijfers van dit onderzoek overtuigen mij opnieuw van de nood aan een goed informatiebeleid. In de vorige beleidsperiode benadrukte ik al het belang van een informatiebeleid voor kinderen en jongeren. Een van de doelstellingen van het eerste Vlaamse Jeugdbeleidsplan formuleerde het als volgt: "Cruciaal in de realisatie van een Vlaams jeugdbeleid is de communicatie die over en met kinderen en jongeren wordt gevoerd enerzijds, en een goed kindvriendelijk informatiebeleid anderzijds. Wanneer werk wordt gemaakt van communicatie- en informatielijnen, moet dat gebeuren op maat van kinderen en jongeren."

Bij de opmaak van het decreet Vlaams Jeugdbeleid in 2002 werd hier al een eerste concreet antwoord op gegeven. Via het hoofdstuk 'participatie en communicatie' van dit decreet kregen organisaties die zich expliciet bezighielden met jeugdinformatie, een mogelijkheid tot zowel structurele als projectmatige subsidiëring. Ook het tweede Vlaamse Jeugdbeleidsplan plaatst informatiebeleid meer dan ooit als speerpunt in de huidige beleidsperiode op de voorgrond.

De Kinder- en Jongerentelefoon is weliswaar een zeer belangrijke organisatie in het veld van de Vlaamse jeugdinformatie, maar het onderzoek overtuigt mij opnieuw om de gestelde prioriteit verder inhoud en kracht te geven, onder andere met een aantal heel diverse maatregelen. Een belangrijke rol is hier dan ook weggelegd voor het Vlaams Informatiepunt, het VIP. Het vorig jaar opgerichte VIP heeft als opdracht om een gecoördineerd Vlaams jeugdinformatiebeleid te regisseren. De organisatie staat voor een combinatie van opdrachten, onder meer de aanmaak van concrete informatieproducten zoals de jeugdinformatiegidsen. Dat zijn zeer laagdrempelige producten waar kinderen en jongeren zelf mee aan de slag kunnen gaan bij vragen.

Het VIP heeft ook de opdracht om te peilen naar de leemtes en tekorten in het jeugdinformatieaanbod. Daarbij zal zeker aandacht besteed worden aan de jongeren die nog niet of moeilijk aan informatie geraken. Er bestaat immers al heel wat in Vlaanderen, maar net door de te grote versnippering komt het aanbod niet altijd met voldoende kracht en focus goed terecht. Afstemming en netwerking met bestaande actoren uit diverse beleidsdomeinen behoren daarom ook mee tot de kernopdracht van dit nieuwe instrument.

Tegelijkertijd introduceerde ik in het decreet Gemeentelijk Jeugdbeleid een nieuwe prioriteit, met name jeugdinformatie. Lokale besturen, samen met de plaatselijke jeugdactoren, kunnen hiervoor een apart dossier voor subsidiëring indienen. Dat dossier moet de toegang tot, maar ook de kwaliteit van de jeugdinformatie op het plaatselijke niveau drastisch verhogen. De subsidie zal uitgekeerd worden vanaf 2008. Ik kan nog niet zeggen hoeveel gemeenten er op die mogelijkheid ingegaan zijn.

Wat betreft de ondersteuning van Kinder- en Jongerentelefoon, kan ik u het volgende meegeven. Tot mei 2004 had KJT een 078-nummer. Een deel van de kosten moest door de organisatie worden betaald, een deel werd betaald door de beller. In mei 2004 ging KJT over naar een gratis nummer voor kinderen en jongeren: 0800/15 111. Dat leidde toen tot een vertienvoudiging van het aantal oproepen. Het grote nadeel van dat nummer was dat kinderen niet anoniem konden bellen, aangezien het gesprek, hoewel gratis, toch op de telefoonfactuur terug te vinden was. Mede dankzij mijn tussenkomst kon hieraan verholpen worden door de invoering van het gratis 102-nummer. Dit 102-nummer werd in het najaar van 2006 gelanceerd. Dat had opnieuw een stijging van het aantal bellers tot gevolg.

KJT wordt sinds 1 januari 2007 structureel gesubsidieerd als een vereniging participatie, informatie en communicatie binnen het decreet op het Vlaamse jeugdbeleid. De organisatie ontvangt voor de periode 2007-2009 een jaarlijkse subsidie van 296.000 euro. Voordien werd de vereniging enkel projectmatig gesubsidieerd via de kinderrechtenmiddelen. Door het toekennen van een structurele subsidie kreeg de organisatie meer rechtzekerheid, waardoor ze zich ook meer planmatig kan organiseren. Het verheugt mij dan ook dat KJT een grote naambekendheid heeft en dat het aantal oproepen in stijgende lijn gaat. Dat betekent dat de structurele kracht toeneemt, de impact stijgt en daarmee ook het gewenste effect steeds meer wordt bereikt.

Bij de opmaak van het beleidsplan en dus ook bij het sluiten van de subsidieovereenkomst was al geweten dat het 102-nummer in gebruik zou worden genomen. Bij de bepaling van het subsidiebedrag werd daarom rekening gehouden met een groei van de organisatie. Het 102-nummer zal immers – en dat is uiteraard ook de bedoeling – veel meer oproepen tot gevolg hebben. We hebben daar ook inhoudelijk op geanticipeerd via de overeenkomst met de Kinder- en Jongerentelefoon. Het is een heel duidelijke doelstelling van de Kinder- en Jongerentelefoon om nog meer te zoeken naar vrijwilligers, zodat de dienstverlening sterk uitgebreid kan worden.

Voor de volledigheid wil ik eraan toevoegen dat een organisatie als de Kinder- en Jongerentelefoon naast de structurele subsidie ook projectsubsidies kan aanvragen, via hetzelfde luik van het decreet Vlaams Jeugdbeleid. Hierbij geldt het principe dat deze projectmiddelen aanvullend op de structurele subsidie toegekend kunnen worden, maar enkel op voorwaarde dat de

vereniging kan aantonen dat zich een bijzondere opportuniteit voordoet of dat zich uitzonderlijke activiteiten aandienen die men bij het indienen van de beleidsnota nog niet kon voorzien.

De administratie bracht mij op de hoogte dat de KJT een projectaanvraag indiende. Ik kan op dit moment nog niet op het vervolg van dit dossier ingaan, omdat het nog in behandeling is. Ik wacht dus het advies van de administratie en de adviescommissie af alvorens hierover een uitspraak te doen. Maar het spreekt voor zich dat, als het project aan de decretale voorwaarden voldoet, ik het dossier met de nodige en welwillende aandacht zal bekijken.

Ik besluit. De Kinder- en Jongerentelefoon heeft dankzij ons Vlaams jeugdbeleid enorme groeikansen. De organisatie verdient dat ook, en vooral: de kinderen en jongeren hebben daar recht op. Dit is een levendige illustratie van het feit dat het informeren van de jeugd een grote beleidsprioriteit is, en dat daar dus belangrijke middelen tegenover staan.

De voorzitter: Mevrouw Hermans heeft het woord.

Mevrouw Margriet Hermans: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw uitgebreid antwoord. Ik wil nog even enkele bedenkingen meegeven.

Het stemt mij gelukkig dat jongeren in eerste instantie in hun onmiddellijke omgeving troost en oplossingen voor hun problemen zoeken. Ze doen dat bij familie en vrienden, en ook bij de CLB's. U geeft toe dat het landschap erg versnipperd is. Voor jongeren is het soms moeilijk om een goede keuze te maken. Dat verklaart mee het succes van de Kinder- en Jongerentelefoon.

Ik ben verder blij te vernemen dat naast de structurele ondersteuning de mogelijkheid bestaat om projectsubsidies goed te keuren. Ik denk dat de Kinder- en Jongerentelefoon een belangrijke functie heeft voor onze jonge mensen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jos Stassen tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over het uitbetalen van het saldo voor 2006 aan de organisaties in het sociaal-cultureel werk

Vraag om uitleg van de heer Dany Vandenbossche tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de indexering van de subsidies in de sociaal-culturele volwassenensector

De voorzitter: De heer Stassen zal ook namens mezelf deze vraag stellen.

De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik zal mijn uiterste best doen om het vertrouwen van de voorzitter niet te beschamen. Twee elementen liggen aan de basis van deze vraag. De eerste is de vaststelling dat Vlaanderen baadt in een budgettaire weelde; de tweede is het contract dat de overheid is aangegaan met de organisaties in het sociaal-cultureel werk.

In september werden triomfantelijke berichten over de budgettaire gezondheidstoestand van Vlaanderen de wereld ingestuurd. Wellicht zijn ze juist. Vlaanderen zal in 2008 schuldenvrij zijn. Het investeringsbudget van deze regering zal groter zijn dan dat van de periode 1999 tot 2004. Vlaanderen is de belangrijkste factor in het bereiken van de stabiliteits- en Maastrichtnorm. In elk geval is het duidelijk dat er in Vlaanderen geen gebrek aan geld is.

Als laatste punt wil ik daaraan toevoegen dat de grote politieke families blijkbaar hebben afgesproken om het geld van de meerjarenbegroting onder elkaar te verdelen, in functie van de verschillende bevoegdheidsterreinen. Dat is een politieke afspraak. Men kan dus niet zeggen wat men misschien in de jaren negentig had kunnen zeggen. Men kan niet zeggen dat men iets wil realiseren, maar dat er geen geld is. Daarover zijn we het eens.

Een ander punt is het contract dat de overheid in april 2003 met de organisaties in het sociaal-cultureel werk voor volwassenen is aangegaan. Toen zijn een aantal belangrijke wijzigingen aan het landschap van het sociaal-cultureel werk aangebracht. Ook het werken met beleidsplannen, kwaliteitsnormen en commissies en dergelijke werd aangepakt. In ruil voor de engagementen van de sector is toen afgesproken dat de sector vanaf dan een hele beleidsperiode met rust zou worden gelaten. Die rust impliceert de zekerheid dat men zou kunnen voortwerken, wat dus betekent dat de inkomsten gegarandeerd zouden zijn.

Het is bijgevolg vreemd dat de overheid per brief de beslissing heeft meegedeeld dat de indexering van de subsidies voor 2006 lager uitvallen dan wat men op basis van de indexevolutie had kunnen verwachten. Als de cijfers van de belangenvereniging juist zijn, dan gaat het om ongeveer 2,2 percent minderinkomsten voor het jaar 2006. Ik veronderstel dat u in uw antwoord een eigen interpretatie zult geven over wat de index nu precies inhoudt. Er zijn natuurlijk verschillende indexen. Toenmalig minister van Begroting Demeester heeft, toen het budgettair minder goed ging, een en ander gecorrigeerd. Minister Van Mechelen heeft in 2004 gezegd dat de overheid slechts tien twaalfden zou uitbetalen.

Minister Bert Anciaux: Dat gebeurt niet meer.

De heer Jos Stassen: Inderdaad. Ik zeg dit alleen maar om aan te geven dat men de index op verschillende manieren heeft gedefinieerd en toegepast.

In elk geval is het duidelijk dat de overheid zich niet aan de afspraken houdt die zijn aangegaan voor de uitbetaling van subsidies. Het saldo voor 2006 zou bijna 1 miljoen euro bedragen. In feite is het meer, want de nieuwe 'berekening' betekent dat ook voor 2007 en 2008 die vermindering met 2,2 percent wordt gehandhaafd.

Elke organisatie kan zelf cijfermatig nagaan dat de overheid zich niet aan het contract heeft gehouden. Het getekende contract staat gelijk met het decreet en alle uitvoeringsbesluiten waarin staat dat de Vlaamse overheid de uitbetalingen indexeert. In het decreet staat vermeld op welke wijze de indexering moet verlopen. De Vlaamse overheid heeft zich daar niet aan gehouden.

Mijnheer de minister, is de informatie die ik heb verkregen correct? Vanwaar komt deze eenzijdige beslissing om de indexering van de enveloppe slechts beperkt toe te passen? Het gaat over het saldo van 2006. De logische vraag is dan ook of dit in 2007 wordt rechtgezet. Of zal dit in de volgende beleidsperiode gebeuren?

Is in de begroting 2007 op de vier posten voor het decreet voor sociaal en cultureel werk in voldoende middelen voor indexering voorzien? Gedurende een aantal jaren is de index laag gebleven, maar nu stijgt de index van de levensduurte. Er moet nu worden uitbetaald volgens het contract van het decreet.

Aangezien u waarschijnlijk al bezig bent met de opmaak en de concrete invulling van de begroting van 2008, is de logische vraag of nu wel in een correcte en integrale toepassing van de uitbetaling van de index op basis van het decreet van april 2003 wordt voorzien.

De heer Dany Vandenbossche: Het is belangrijk naar het artikel van het betrokken decreet te kijken. Het is een aantal jaren geleden per amendement gewijzigd.

Alle in dit decreet bedoelde subsidie-enveloppen worden vanaf 1 januari 2003 gekoppeld aan het prijsindexcijfer dat berekend en benoemd wordt voor de toepassing van artikel 2 van het koninklijk besluit van 24 december 1993 ter uitvoering van de wet van 6 januari 1989 tot vrijwaring van het concurrentievermogen.

Er is toen al een discussie gevoerd over de vraag welke index zou worden toegepast. Aan de hand van de berichten die het FOV heeft verspreid, bleek – zoals de heer Stassen stelde – dat voor het saldo van 2006 minder is uitgekeerd dan de sector verwachtte. Het is logisch dat de sector heeft gereageerd.

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Ik sluit mij aan bij de vragen van de heren Stassen en Vandenbossche. Ik ben wel nieuw in het halfrond, maar het lijkt mij vreemd dat over een ogenschijnlijk eenvoudige vraag als een indexberekening zoveel commotie ontstaat. De sector kreeg voor 2005 blijkbaar de aanpassing die zij verwachtte. Dat was niet het geval voor het jaar 2004, en nu weer niet voor het jaar 2006. Er is dus een vorm van rechtsonzekerheid ontstaan wat vervelend is voor de verenigingen. Een correcte berekening van de index en het verkrijgen van de juiste bedragen zijn geen gunst, maar een fundamenteel recht in hoofde van een gesubsidieerde vereniging. Ik sluit mij daarom aan bij de gestelde vragen.

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Alvorens een antwoord te geven op de gestelde vragen, wil ik het eerst kort hebben over de budgettaire situatie.

Het zou me verwonderen dat de heer Stassen in naam van alle leden van de commissie sprak. De minister van Begroting heeft in de Septemberverklaring nog eens benadrukt dat het idee dat er in Vlaanderen te veel geld is, slechts een fabeltje is. Er is geld, maar er is niet te veel geld. Er is geld omdat deze Vlaamse Regering, maar ook de vorige Vlaamse Regering, zowel in 2004 als in 2005 en ook in 2006 meer inspanningen heeft geleverd in het kader van de solidariteit binnen dit land dan wat er normalerwijze diende te gebeuren, waardoor er extra ruimte is vrijgekomen voor 2007 en 2008. Het is geen luxe, maar een bewuste keuze.

Wordt dit geld verkaveld en binnen de partijen verdeeld? In tegenstelling tot de 170-jarige traditie in dit land is dat niet zo. Het is de eerste keer in 170 jaar dat in het regeerakkoord ook een financiële verdeling voor de prioriteiten is opgenomen. In het kader van een meerjarenbegroting stellen dat het geld zomaar wordt verdeeld tussen de politieke partijen is niet juist. Er is grondig over gediscussieerd. Er kunnen natuurlijk wel nieuwe accenten worden aangebracht. Dat gebeurt ook waar zich noden voordoen. Ik wijs erop dat ikzelf een engagement uit het verleden in 2005 heb gerealiseerd. De belofte van 100 miljoen frank extra voor het sociaal-cultureel werk is in 2005 gestand gedaan.

Het is meer dan frustrerend voor een beleidsvoerder dat, indien hij politieke en inhoudelijke accenten wil leggen – en voor mij is dat onder meer zuurstof geven aan het verenigingsleven –, die zuurstof zou opgaan in een foutieve regelgeving. Indien dit verhaal klopt, zou de zuurstof die we geven gewoon worden afgeleid naar fouten die misschien zijn gebeurd door te weinig recurrente financiering van de sector.

Nu kom ik bij de vragen. Eerst de voorgeschiedenis. Het decreet van 4 april 2003 betreffende het sociaal-

culturele volwassenenwerk, voorziet in artikel 47 in de indexering van de subsidie-enveloppe van de organisaties. Dat artikel zegt: "Alle in dit decreet bedoelde subsidie-enveloppen worden vanaf 1 januari 2003 gekoppeld aan het prijsindexcijfer dat berekend en benoemd wordt voor de toepassing van artikel 2 van het koninklijk besluit van 24 december 1993, ter uitvoering van de wet van 6 januari 1989 tot vrijwaring van het concurrentievermogen".

Collega's, dit lijkt ingewikkeld, maar het voordeel van deze ingewikkeldheid is dat men exact weet waarover het gaat. Het is één index, en niet een kwestie van keuzes. Het gaat er ook niet om of men iets geeft of niet, er is een wettelijke verplichting. Zoals de heer Delva heeft gezegd, is er een recht voor de verenigingen. Ik wijs er trouwens ook op dat dit decreet geen clausule bevat – als vrijgeleide vanuit het parlement aan de regering, zoals die bij de overgrote meerderheid van de decreten aanwezig is –, waarin staat dat alle engagementen van het decreet afhankelijk zijn van de budgettaire enveloppe die in de begroting is opgenomen. Dat staat niet in dit decreet.

De vaststelling van die subsidie-enveloppe leidde voor het jaar 2006 tot een besteding van het krediet, dat onvoldoende resterend krediet overliet om een volledige indexering van de subisdie-enveloppen mogelijk te maken, zoals dat voor het werkjaar 2005 gebeurde. Brieven die naar aanleiding van de vaststelling van de saldi voor de werking 2006 aan de organisaties werden toegezonden, maken melding van het toegepaste indexeringspercentage, zoals dat ook voor het werkjaar 2005 voor de meeste organisaties is gebeurd. Ook toen ging de communicatie niet verder dan een mededeling van het toegepaste indexpercentage, zonder verdere duiding of uitleg.

Op basis hiervan was de sector gealarmeerd en stuurde hij mij en mijn administratie brieven met de uitdrukkelijke vraag dit op te lossen. Omdat onder meer het VOF in deze brief spreekt over een inlevering van bijna een miljoen euro, heb ik mijn administratie vanzelfsprekend gevraagd om een en ander grondig uit te spitten.

Om de toepassingen voor het bepalen van de index binnen dit decreet te situeren, kan ik niet anders dan van start te gaan met wat technische duiding. Zoals u wellicht weet, publiceert het ministerie van Economische Zaken elke maand het indexcijfer van de consumptieprijzen en de gezondheidsindex. Beide indexen zijn maatstaven voor de algemene prijsontwikkeling en bijgevolg voor de inflatie.

Sinds 1994 bestaat er in ons land, naast de gewone consumptieprijsindex, ook de zogenaamde gezondheidsindex, die rekening houdt met de prijzen van alcohol, benzine en tabak. Die houdt er rekening mee door ze er juist uit te halen en houdt er dus geen rekening mee. De gezondheidsindex is ingevoerd om het effect van de wispelturige olieprijzen gedeeltelijk uit de prijsindex te weren, maar ook om te verhinderen – terecht – dat accijnsverhogingen op tabak, alcohol en brandstoffen door de overheid, aanleiding zouden geven tot een loon-prijsspiraal.

Aan alle basisallocaties van de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap wordt een unieke indexcode toegekend. Hierop baseert de overheid zich om jaarlijks, naar aanleiding van de opmaak van de begroting, de grootte van het bedrag te bepalen dat aan elke basisallocatie kan worden toegekend om de evolutie van het algemeen prijspeil op te vangen. Momenteel zijn binnen de Vlaamse administratie 56 indexcodes in gebruik. De indexcode wordt aan een bepaalde basisallocatie gekoppeld op basis van de regelgeving. Dit gebeurt dus niet willekeurig, maar op basis van wat er in reglementen, besluiten en decreten staat en die het krediet op die basisallocatie bepalen.

De afdeling Budgettering beschikt hiertoe over een databank waarin voor de basisallocaties van de uitgavenbegroting het indexeringsmechanisme refererend aan de regelgeving beschreven staat. Zo gaat men na wat het loon- en werkingspercentage in percenten is van het krediet dat op een bepaalde basisallocatie is ingeschreven. Op basis hiervan kan een krediet op een basisallocatie worden opgesplitst in een loonkrediet en een werkingskrediet. Dat is van groot belang, omdat loon- en werkingkredieten mogelijk op een andere manier worden geïndexeerd. Zo zijn er voor de werkingskredieten vijf verschillende indexeringsmechanismen en voor de loonkredieten zes, allemaal afhankelijk van de juiste regelgeving en de decretale bepalingen die daarvoor van toepassing zijn.

In België is de ontwikkeling van de lonen en de meeste sociale uitkeringen gekoppeld aan de ontwikkeling van de inflatie. In de meeste gevallen worden de lonen aangepast als de prijzen met 2 percent zijn gestegen. Die drempel van 2 percent wordt aangegeven door de zogenaamde spilindex. Voor de vergelijking met de spilindex wordt uitgegaan van de gemiddelde gezondheidsindex over de jongste 4 maanden, het zogenaamde voortschrijdende gemiddelde. Als dat gemiddelde gelijk is aan of hoger is dan de spilindex, worden de lonen en de sociale uitkeringen aangepast. De spilindex die Economische Zaken publiceert, wordt gebruikt voor de aanpassing van de ambtenarenwedden en ook van de sociale uitkeringen.

Een aantal kredieten in de Vlaamse begroting worden geïndexeerd aan de hand van het indexeringsmechanisme dat voor de lonen van de ambtenaren wordt toegepast. Het principe hierbij is dat de tweede maand nadat het voortschrijdende gemiddelde van de gezondheidsindex de waarde van de spilindex heeft overschreden, de lonen toenemen met 2 percent. Dit bete-

kent dat er een budgettaire weerslag is in het jaar van de overschrijding van de spilindex, behalve natuurlijk als die wordt overschreden in de laatste 2 maanden van het jaar. Dan is dat effect er het jaar erop.

Op basis van de in de begroting toegekende code wordt voor elke basisallocatie bepaald of gebruik wordt gemaakt van de loonprovisie of niet. Voor iedere basisallocatie die de loonprovisie volgt, wordt het net beschreven mechanisme toegepast op het loonaandeel van de basisallocatie in kwestie. Dan bekomt men het bedrag dat vanuit de indexprovisie op het begrotingsprogramma 24.6 moet worden herverdeeld naar de functionele basisallocaties. Het jaar volgend op de provisieverdeling moet de weerslag vanzelfsprekend volledig worden meegerekend, gedurende 12 maanden.

Ik geef een voorbeeld. Het gaat over de basisallocaties waarop de sociaal-culturele organisaties subsidies ontvangen. In 2006 was dat nog één basisallocatie, die we ondertussen voor de duidelijkheid hebben opgesplitst, namelijk basisallocatie 33.04 op programma 45.2. Bij de jaarlijkse begrotingsopmaak door de Vlaamse overheid wordt, op basis van de regelgeving waaronder sociaal-culturele organisaties ressorteren en de voornoemde regels, de volgende indexformule toegepast. De personeelskosten vertegenwoordigen 75 percent in het ingeschreven krediet van het vorige begrotingsjaar, en dus in de aan de organisatie toegekende individuele subsidieenveloppe. Op dit deel wordt de volledige gezondheidsindex van 2 percent toegepast. Voor de overige 25 percent van het krediet van het voorgaande jaar wordt een aangepaste index toegepast, die overeenstemt met 75 percent van 75 percent van de gezondheidsindex van 2 percent.

Uit de concrete praktijk blijkt nu dat mijn administratie in de toepassing van de jaarlijkse indexering op een – luister goed – te gulle wijze is omgesprongen met de kredieten. Niet enkel werd rekening gehouden met de index van de consumptieprijzen in plaats van met de gezondheidsindex, maar bovendien werd niet alleen de spilindex in rekening gebracht, maar de volledige index. Door de discrepantie tussen de toegepaste indexformule bij de begrotingsopmaak, die de wettelijke formule is, en de te ruime toepassing door de administratie, ontstond in het voorbije jaar een zogenaamd 'krediettekort om de volledige index te kunnen uitbetalen'. Niet is echter minder waar, zo blijkt na onderzoek. Bij een correcte toepassing van de indexering – en er is maar één correcte toepassing – zou er in 2004 voor de hele sector op een totaalbedrag van 41.962.000 euro een tekort zijn geweest van 277.901,92 euro. In 2005 werd echter op basis van de te ruime toepassing 682.335,83 euro te veel uitgekeerd. Voor 2006 was er dan weer een effectieve niet-indexering voor 282.455,83 euro, op een totaalbedrag van 46.104.000 euro. Over die 3 jaar heen, sinds de start van het nieuwe decreet, geeft dit een te veel uitgekeerd bedrag van 121.978,08 euro.

De vooruitzichten voor 2007 zijn me niet onbekend, in die zin dat voor de lopende jaren geen overschrijding van de spilindex, die de automatische loonaanpassing tot gevolg heeft en waarnaar het decreet verwijst, is voorzien. We voorzien dat die er vanaf volgend jaar zou zijn.

Is er dus een probleem of niet? De reactie van de sector heeft er alleszins toe geleid dat de fouten uit het verleden niet meer zullen worden gemaakt. Vanaf nu zal mijn administratie de indextoekenning bij de begrotingsopmaak correct volgen, wat zal leiden tot een exacte, wettelijke toepassing. Dit kan ook alleen maar tot gevolg hebben dat er een duidelijke en transparante communicatie kan worden gevoerd. Daar heeft de sector inderdaad recht op. Volgens de toepassing van de bestaande regels, rijst er dus geen probleem in de uitvoering van het decreet. Tegelijk besef ik echter dat deze overheidstechnieken niet volledig aansluiten bij de automatische toename van de levensduurte voor de organisaties. De stijgende kosten als gevolg van anciënniteitsverhogingen zijn hier een duidelijk voorbeeld van. Maar nogmaals, dit is niet bepaald in het decreet. In artikel 47 van het decreet staat alleen bepaald wat de wettelijke, enige correcte index is. Dat is wat dit parlement heeft bepaald.

Ik ben me ervan bewust dat er een ander probleem is. Ik heb er daarnet al naar verwezen. De stijging van de levensduurte kan hoger zijn dan de wettelijke indexering zoals die is opgenomen in het decreet. Dat heb ik enkele maanden geleden zelf ook aangekaart bij de sector in het kader van de evaluatie van het decreet op het sociaalcultureel volwassenenwerk. Ik besef dus voldoende dat dit geen zuiver technisch gegeven is bij begrotingsopmaak. Mijn voorstel is trouwens om in de wijzigingen aan het decreet, die voortvloeien uit de evaluatie, te voorzien dat een van de drie elementen op basis waarvan telkens bij een volgende beleidsperiode de enveloppen kunnen worden aangepast, net de stijging van de levensduurte is. Dit kan, naast de behoeften van de sector en de prioriteiten van de Vlaamse Regering, voedsel geven aan een weloverwogen aanpassing van de budgetten voor het sociaal-cultureel volwassenenwerk. Het is en blijft dan wel een politieke afweging, maar op die manier wordt het debat ook duidelijker gevoerd. Dat kan alleen maar een pluspunt zijn voor de beleidsvoering en de maatschappelijke zichtbaarheid voor en van deze sector.

In 2004 was voor dit decreet, en dus voor de sector van het sociaal-cultureel volwassenenwerk, een budget van 41.962.000 euro beschikbaar. In 2007 gaat het om 46.449.000 euro. Dat is een toename van 4.487.000 euro, waarvan in 2005 een netto groei met 2,5 miljoen euro. Hiermee heb ik de engagementen die aan de sector waren gedaan voor de uitvoering van dit decreet, ingelost.

Ik engageer me echter om een stevig dossier voor te bereiden, waarin nagegaan wordt wat de kloof is tussen

de normale evoluties van de enveloppes voor de organisaties en de reële toename van de loonkosten in eenzelfde periode. Op het moment waarop we via extra middelen bij de start van het decreet én recent via planlastverlagingen bijkomende zuurstof willen geven aan de organisaties, heeft niemand er baat bij dat met deze zuurstof vooral de evoluties van de loonkosten moeten worden gedragen.

Collega's, ik betwist formeel dat de Vlaamse Regering zich niet zou hebben gehouden aan het contract of aan het decreet. Er werd op een correcte manier in de middelen voorzien, alleen is er niet strikt genoeg en correct gecommuniceerd. Dat zal in de toekomst niet meer gebeuren. Waar het echt over gaat, is hoeveel middelen bij elke beleidsperiode nodig zijn. Ik heb me ertoe geëngageerd om een stevig dossier te maken. Via de wijzigingen in het decreet worden sowieso meer middelen vrijgemaakt omdat de planlast vermindert. We moeten nagaan of we op basis van het dossier, dat we samen met de sector voorbereiden, engagementen kunnen aangaan, waardoor in het decreet zelf de criteria worden bepaald, zodat bij de start van elke nieuwe beleidsperiode ook rekening wordt gehouden met de stijging van de levensduur bovenop de wettelijk bepaalde index die geldt voor alle lonen.

De voorzitter: De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik wil de budgettaire discussie hier niet opnieuw beginnen. Mijn inleiding was gewoon bedoeld om te stellen dat het hier geen kwestie is van besparingen.

U hebt inderdaad de afgesproken stijging bij de start van het decreet gerespecteerd. We hebben daar ook nooit enige opmerking over gemaakt. Het ging toen om 100 miljoen frank. Ik wacht ook op de aanpassingen van het decreet van april 2003, die waarschijnlijk worden doorgevoerd via een voorstel van decreet van de meerderheid.

Ik ben het ermee eens dat er op zijn minst een probleem van communicatie is. De uitleg die u nu geeft, had op zijn minst gegeven moeten worden aan de belangenorganisatie. Ik wil echter even dieper ingaan op enkele inhoudelijke zaken. Ik kende dat decreet vrij goed toen over het onderwerp onderhandeld werd. Nu is mijn kennis ervan iets minder. Mijnheer de minister, is in de uitvoeringsbesluiten nog een verdere uitwerking opgenomen?

Minister Bert Anciaux: Neen.

De heer Jos Stassen: Is het dan zo dat op die enveloppenfinanciering, waarbij organisatie x een bepaalde enveloppe krijgt voor de werkingskosten, de personeelskosten enzovoort, artikel 47 van toepassing is?

Minister Bert Anciaux: Het gaat om de subsidieenveloppe.

De heer Jos Stassen: Uit uw antwoord begrijp ik dat de loonstijging gekoppeld is aan de spilindex en de gezondheidsindex. Bepaalt artikel 47 dat de enveloppe moet stijgen volgens de gezondheidsindex? Of is er volgens dat artikel een opdeling tussen de werkingskosten, waarop de gezondheidsindex van toepassing is, en de personeelskosten, waarop de formule voor spilindex van toepassing is, net zoals dat gebeurt bij de overheid?

Minister Bert Anciaux: De hele financiering valt onder dat artikel. In dat artikel wordt verwezen naar KB's en dergelijke meer. Ik heb daarnet de hele indexering toegelicht. In 2004 werd te weinig, in 2005 veel te veel, in 2006 te weinig uitgekeerd. In totaal is dat bedrag net iets te veel. De basis is de wetgeving die hierin is bepaald. De indexering en de bepalingen slaan niet alleen op lonen. De indexering, ook van de werking, is wettelijk bepaald.

De heer Jos Stassen: Er wordt verwezen naar de KB's. Wordt dan een opdeling gemaakt tussen de lonen en de werkingskosten? U zegt dat dit zo is.

Minister Bert Anciaux: Ik heb heel uitdrukkelijk gezegd dat wat de uitvoering van het decreet betreft, de afdeling Budgettering een indexering zal hanteren die gebaseerd is op de regels en de decreten die in deze sector van toepassing zijn. Er is geen interpretatievrijheid. Alles is wettelijk bepaald. Dat zal vanaf nu ook duidelijk worden gecommuniceerd. In heel mijn antwoord wordt rekening gehouden met alle regels die van toepassing zijn.

De heer Jos Stassen: Mijnheer de minister, ik vraag het u toch nog eens, zodat ik en ook andere mensen het begrijpen. Ik geef toe dat ik geen deskundige ben, maar mijn interpretatie van artikel 47 is dat er een bedrag is waarop de formule van de gezondheidsindex wordt toegepast. Dat was volgens mij de bedoeling van de decreetgever.

U zegt nu dat er een beginbedrag is en dat er bepalingen zijn over de uitvoering van de loonindexeringen. Daarna wordt een berekening gemaakt om te weten wat het aandeel van de lonen in het globale bedrag is. Daarop wordt dan de formule van de spilindex toegepast. Soms is dat 2 percent, soms is dat minder. Op de rest – gemakshalve de werkingskosten genoemd – is dan de gezondheidsindex van toepassing.

De verwarring die heerst in de sector, en misschien ook wel in de administratie van uw agentschap, is dat men dacht dat de gezondheidsindex op het totaal werd toegepast en dat de organisaties maar moesten bekijken hoe ze hun lonen uitbetaalden, inclusief de verhoging als de spilindex overschreden was. U zegt nu dat de administratie de opsplitsing wel maakt.

De afspraak was om voor de duidelijkheid de gezondheidsindex toe te passen op bedrag x, zodat je perfect

kunt berekenen wat het resultaat is op het einde van het jaar. De afspraak was niet om de opdeling te maken tussen werkingskosten, waarop je de gezondheidsindex toepast, en de loonkosten, waarop de formule van de spilindex toegepast wordt.

De heer Dany Vandenbossche: Ik sluit mij graag aan bij de heer Stassen. Ik ben het opnieuw roerend eens met hem.

Minister Bert Anciaux: Cru gezegd, doet het er zelfs niet toe wat men allemaal dacht. In het decreet staat één bepaling, en die is van toepassing.

De heer Jos Stassen: Staat in die bepaling uitdrukkelijk dat er verwezen wordt naar de loonpolitiek? Neen, er staat dat verwezen wordt naar het mechanisme van de gezondheidsindex, dat de voormalige eerste minister Dehaene heeft ingevoerd in tijden van besparingen.

Het gaat hier over de duidelijkheid van wat de wetgever bedoeld heeft, en over effecten die iedereen anders geïnterpreteerd heeft dan de administratie Budgettering. Ik wil er geen welles-nietesspelletje van maken, maar het is belangrijk dat er duidelijkheid komt. Het principe van de enveloppefinanciering draait immers net om de eenvoud.

Minister Bert Anciaux: Je kunt hier discussiëren over een aanpassing van het artikel, of over de vraag of wij onze indexeringspolitiek moeten laten afhangen van een KB, met name het KB van 24 december 1993 tot uitvoering van de wet van 6 januari 1989. Dat zijn allemaal interessante discussiepunten, maar men vraagt mij wat de correcte, decretale uitvoering is. Het antwoord op die vraag heb ik u gegeven.

Los daarvan wil ik graag het debat voeren over hoe eventuele aanpassingen kunnen gebeuren als daar een parlementaire meerderheid voor gevonden wordt. Voor mij hoeft de Demeester-gezondheidsindex niet per se voor eeuwig en altijd gehanteerd te worden.

Je moet eens berekenen wat het zou geven indien men geen opsplitsing meer zou maken met de personeelskosten. Ik betwijfel of dat altijd gunstig zou zijn. Maar die vrijheid is er op dit ogenblik niet. Wat ik gezegd heb, is een correcte wettelijke toepassing. Die werd weliswaar niet altijd correct uitgevoerd, maar als je de optelsom maakt van de uitvoering van het decreet tot op heden, is dat niet in het nadeel van de sector. En ik ben niet van plan om dat terug te vorderen.

De heer Jos Stassen: Ik wil hier nog even op doorgaan, aangezien de zaak werd geregeld via een voorstel van decreet en omdat het belangrijk is dat er duidelijkheid komt.

Mijn vraag blijft of de administratie Budgettering de loonkosten van een organisatie als KAV kent.

Minister Bert Anciaux: Mijnheer Stassen, zo gaat u het probleem niet oplossen.

In geen enkele discussie over de index kun je het probleem van de levensduurte opvangen. Je kunt dat probleem enkel opvangen door bijkomende criteria te bepalen, zodat dit mee in rekening gebracht wordt bij de start van elke beleidsperiode. Via indexering gaat dat niet, want die houdt geen rekening met de anciënniteit en dergelijke. Daar zit het echte probleem.

De heer Jos Stassen: Voor mij schuilt het probleem in de interpretatie en de toepassing van het decreet. Het is belangrijk te weten hoe de zaak correct toegepast wordt. Een ander probleem is inherent aan de enveloppenfinanciering: als je enveloppen vastlegt, geef je een deel van de verantwoordelijkheid die vroeger bij de overheid lag, zoals de anciënniteit en dergelijke, door aan de beheerder van die organisatie. Die beheerder moet dan maar een oplossing zoeken, en dat kan via het contract.

Hier gaat het om de correcte toepassing van de indexering. Er zou moeten worden nagegaan of de interpretatie van de administratie wel de juiste is – ik betwijfel dat, omdat ze lijnrecht ingaat tegen de filosofie van enveloppenfinanciering. Indien die interpretatie toch juist blijkt, moeten we op basis van een aantal simulaties kijken hoe je de filosofie van enveloppenfinanciering kunt verzoenen met het opvangen van een aantal stijgingen via index en loonpolitiek. Zo ga je terug naar de filosofie van de decreetgevers: men wil aan het begin van de beleidsperiode aan de organisaties duidelijk kunnen zeggen over hoeveel geld ze kunnen beschikken en hoe de eventuele stijgingen opgevangen kunnen worden.

De heer Dany Vandenbossche: Het antwoord van de minister is wat het is. De minister hoort van zijn administratie hoe de berekening gebeurt. Ik vraag mij echter, net als de heer Stassen, af of de interpretatie van de administratie wel de juiste is, en ik sluit mij aan bij de vraag om dat eens te dubbelchecken.

Ofwel behouden we het mechanisme zoals het nu bestaat, ofwel gaan we naar een ander mechanisme dat door de minister wordt gesuggereerd. In dat geval zou ik graag een simulatie zien waarbij de twee naast elkaar gezet worden. Het zou immers best kunnen dat de formule die wij ooit in het decreet hebben opgenomen, nadeliger is dan een andere formule.

Ik wil eens horen wat de sector, die snel gereageerd heeft op dat schrijven, over deze redenering denkt. De initiatiefnemers van het decreet moeten bovendien eens samen zitten om na te gaan wat toen precies bedoeld werd.

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Ervan uitgaande dat de berekeningen van de minister juist zijn en ook correct zijn weergegeven, dan is het zo dat de hele sector op het verkeerde been is gezet omdat de administratie voor 2005 een verkeerde berekening heeft gemaakt. Daardoor zijn verwachtingen gecreëerd die niet kunnen worden waargemaakt. Ik betreur dat de sector daarvan het slachtoffer is. Gezien de commotie die hierover is ontstaan, is het nuttig om dit bij de lopende evaluatie van het decreet goed te bekijken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Dany Vandenbossche tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de geregulariseerde ex-DAC'ers in de sector van het lokaal cultuurbeleid

De voorzitter: De heer Vandenbossche heeft het woord.

De heer Dany Vandenbossche: Mijnheer de minister, mijn vraag gaat over een dossier dat door de organisaties voor volksontwikkelingswerk is aangekaart. Ik zal voorzichtig zijn, want uit een persbericht van gisteren of eergisteren blijkt dat dertien organisaties naar de Raad van State zijn gestapt en er de zaak aanhangig hebben gemaakt. Ik veronderstel dus dat de minister niet veel zal kunnen zeggen omwille van de lopende procedure.

Op 30 augustus berichtte de federatie dat een aantal vzw's een brief hebben gekregen waarin is meegedeeld dat een aantal werknemers vanaf 1 januari 2008 niet meer voor subsidiëring in aanmerking komen. Ik verneem dat het om 47 tot meer dan 50 jobs zou gaan. Het cijfer is niet zo belangrijk, hier gaat het natuurlijk over het principe. Er wordt daarbij verwezen naar het decreet van 7 mei 2004 dat de regularisatie van DAC-personeelsleden regelt. Voor het lokaal cultuurbeleid start de nieuwe beleidsperiode in januari 2008, en vanaf dan wordt een nieuwe regeling van kracht. Volgens de sector is dat pas ten vroegste binnen 2 jaar aan de orde, maar de minister wil het budget onder het participatiedecreet onderbrengen. Mijnheer de minister, hebt u met de betrokken partijen over dit dossier overlegd? Wat is de stand van zaken?

De voorzitter: De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen: Ik sluit me bij de vraagsteller aan. Het is belangrijk dat hierover duidelijkheid wordt gecreeerd, en dat staat los van eventuele juridische acties.

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Ook ik sluit me graag bij deze vraag aan. Het moment waarop de brieven zijn verstuurd, tijdens de vakantieperiode, is ongelukkig. In een aantal brieven zijn fouten geslopen, en uit navraag bij de administratie blijkt dat dit ook wordt toegegeven. Ook ik ben dus benieuwd naar het antwoord van de minister.

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, ik sta er normaal op om in deze commissie uitgebreid te antwoorden. Maar hier lijkt het me aangewezen om me te beperken tot de vaststelling dat een rechtszaak aanhangig wordt gemaakt. Ter vrijwaring van de belangen van de Vlaamse Gemeenschap zie ik me genoodzaakt om er vandaag niet dieper op in te gaan. Ik hoop dat u daar begrip voor hebt.

Vanzelfsprekend ben ik graag bereid daarover met de sector te overleggen. Te gepasten tijde zal ik de volledige uitleg en verantwoording aan deze commissie geven. Ik meen ook dat daar voldoende argumenten voor zijn.

De heer Dany Vandenbossche: Ik begrijp uw reactie. Als een procedure in kortgeding bij de Raad van State daadwerkelijk is opgestart, dan moeten we de uitspraak afwachten om de belangen van de Vlaamse Gemeenschap te vrijwaren.

De heer Jos Stassen: Ik begrijp het standpunt van de minister. Kunnen we afspreken dat deze vraag hier opnieuw wordt gesteld als de eerstvolgende dagen duidelijk wordt dat er eventueel geen rechtzaak komt? De minister kan dan uitleggen wat hij onderneemt, en dan kunnen we daarover discussiëren.

Minister Bert Anciaux: Ik ben het helemaal met u eens. Ik zal op dat moment graag alle uitleg geven.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Wim Van Dijck tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de mogelijke subsidiëring van een muziekfestival dat zich specifiek tot allochtonen richt

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Wim Van Dijck: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, in De Standaard van 22 augustus werd bekendgemaakt dat de organisator van Pukkelpop, onze collega Chokri Mahassine, met het plan rondloopt om 'een mediterraan muziekfestival' te organiseren, gericht op alloch-

tonen. In principe interesseert dat de politieke wereld niet: het staat iedereen vrij festivals te organiseren.

Het ligt echter anders als de initiatiefnemer aanklopt bij de minister van Cultuur voor subsidies met het argument dat zo'n festival de inburgering van de allochtonen bevordert. Op het kabinet van Cultuur wordt, zo kon men lezen in de pers, "enthousiast gereageerd" en gaat men op zoek naar "de nodige budgettaire ruimte". Als overheidsmiddelen zouden worden gebruikt, ben ik als politicus natuurlijk wel geïnteresseerd in het dossier.

De reden waarom allochtonen niet aan het bestaande festivalcircuit deelnemen, wordt gezocht in het feit dat ze een vrij aparte muzieksmaak hebben die in het mainstream circuit te weinig aan bod komt.

Zijn er geen andere redenen die verklaren waarom ze zo weinig participeren? Ik denk dat we twee nuanceringen moeten aanbrengen. Uit de voorbeelden in de persartikelen blijkt dat men het vooral heeft over allochtonen van Noord-Afrikaanse afkomst. Ik stel nochtans vast dat er behoorlijk wat allochtonen participeren aan derdewereldfestivals of festivals met muzikanten uit de derde wereld. Het gaat dan vooral om mensen uit het Caraïbisch gebied, Latijns-Amerika en zwart Afrika. Het gaat dus niet echt om een probleem van de allochtonen in het algemeen.

En er is nog een tweede nuancering nodig. Gaat het wel echt om een verschillende muzieksmaak? Smaken verschillen, en zijn erg divers. Ik denk evenwel dat het bestaande aanbod ook al erg divers is. De muzieksoorten waarvan wordt gezegd dat ze te weinig aan bod komen, worden wel degelijk aangeboden.

De vraag moet worden gesteld of het louter om de muzieksoort gaat. Als dat het geval is, moet de niche van muziekliefhebbers die blijkbaar nu niet in voldoende mate aan bod komt, toch worden aangeboord. Het gaat om meer dan de muzieksmaak. Ik word daarin gesterkt door de vaststelling dat ook bij andere grote publieke evenementen de participatie van allochtonen vrij laag is. Ik beperk me tot voorbeelden uit de sportwereld. Ik ga geregeld naar het voetbal, maar stel vast dat de participatie van supporters bij allochtonen vrij laag is, terwijl op het veld heel wat mensen van allochtone afkomst acteren. De participatie in bijvoorbeeld de Gordel of de Ronde van Vlaanderen is ook laag. Langs de baan treft men zowat alle Europese bevolkingsgroepen aan, maar zeer weinig allochtonen. Het probleem is dus breder. Ik heb het dan nog niet over het brede culturele veld. In de commissie is al veel gezegd over de modale Vlaming. De allochtonenproblematiek is een heel ander verhaal.

Ik wil beklemtonen dat het probleem verder reikt dan het aanbieden van een welbepaalde muzieksoort. Als de overheid subsidies wil verstrekken, moet dat probleem eerst worden onderzocht. Men moet dus op zoek gaan naar de redenen waarom de participatiegraad van allochtonen zo laag is. Bestaat daar een diepere oorzaak voor? Dat verdient absoluut onderzoek en een discussie.

Tot slot is de opstap van een apart festival dat zou kaderen in de inburgering, een vreemde redenering. Het is de wereld op zijn kop zetten. Wat ook de redenen zijn voor de zwakke deelname van allochtonen aan de zomerfestivals, men kan vooropstellen dat de remedie voor het probleem erin bestaat de vraag te stellen hoe men allochtonen dan wel naar die festivals kan krijgen en niet het etiket 'inburgering' als een soort codewoord gebruiken om gemakkelijker aan subsidies te geraken.

Mijnheer de minister, zoekt u inderdaad naar ruimte op de begroting om het initiatief van de heer Mahassine te steunen? Ik weet niet in welk stadium dit project zich bevindt, en misschien is mijn vraag prematuur. Wordt er gezocht naar budgettaire ruimte?

Zijn de oorzaken van de zwakke deelname van allochtonen aan de zomerfestivals maar ook aan andere evenementen op een gedegen manier onderzocht? Ik zou dat onderzoek zeker steunen.

Bent u van oordeel dat het organiseren van een apart festival het juiste antwoord is op het probleem en zo ja, hoe rijmt u dat met het inburgeringbeleid dat erop gericht is de allochtonen in onze maatschappij in te passen? Hebt u de mogelijke steun aan een apart festival afgetoetst bij uw collega bevoegd voor Inburgering?

Is deze kwestie aan de orde gekomen in de Vlaamse Regering? Ik betwijfel het, maar het is een vraag waard.

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Sta me toe om voorafgaand toch even met veel respect en bewondering aan het werk van onze collega Chokri Mahassine te refereren. In eerste instantie zette de heer Mahassine met veel succes het festival Pukkelpop op de weide. Dit festival is ondertussen een jaarlijks ijkpunt voor tienduizenden jonge mensen, een plaats voor prachtige en uiteenlopende pop en rock, met tegelijkertijd een hoog niveau en dito gezelligheidsgraad.

Pukkelpop groeide in al zijn actualiteit naar een Limburgse, Vlaamse festivalklassieker met Europese uitstraling. Daarnaast verruimde Chokri Mahassine op gedurfde maar erg succesvolle wijze de festivalcultuur. Met Rimpelrock verbrak hij het – inderdaad onnozele – cliché dat festivals behoren tot de jeugd. Niets is minder waar, want in grote drommen vond ook een publiek van vijftigers, zestigers en zeventigers een plotseling vanzelfsprekende weg naar een festivalweide. Dit festival, ongeacht de leeftijd van publiek en artiesten, was

grensverleggend en inspirerend. En u kunt dus wel vermoeden dat ik vanuit mijn gedrevenheid voor cultuurparticipatie, deze inspanningen en vooral het succes ervan bijzonder apprecieer.

Ik begrijp uw vragen, want ze zijn gebaseerd op de berichtgeving die inderdaad gewaagde van "een festival voor allochtonen". Ik wil hier geen discussie voeren over termen en etiketten, maar uit mijn contacten met Chokri Mahassine en de toelichtingen die hij zelf in een aantal media verstrekte, bleek meteen dat zijn doelstelling helemaal parallel loopt met wat hem tot Rimpelrock bewoog. Zijn redenering is eigenlijk zeer eenvoudig, maar wel ijzersterk, en ik onderschrijf ze dan ook.

Laat me toe deze analyse en gedachtegang even toe te lichten. Festivals, zelfs al zijn ze breed qua aanbod, hebben toch een bepaalde stijl en specifieke identiteit. Die wordt grotendeels bepaald door het aanbod. Zo zal folk, zelfs in een brede interpretatie, toch een ander publiek beroeren dan jazz, en zal een bluesfestival andere mensen mobiliseren dan hardrock of dergelijke meer. In deze redenering zullen bijvoorbeeld schlagers of crooners veeleer een groep van oudere mensen aanspreken, want het gaat hier vaak om muziek die in hun jonge jaren erg populair was. Kortom, een festival identificeert zich met een publiek en andersom..

Er zijn echter bepaalde muziekstijlen of -genres die zelden op festivals worden aangeboden. Dat kan bijvoorbeeld muziek zijn die onder meer door etnische verbondenheid of via specifieke media of bekende sterren in een ver land, grotendeels een publiek aanspreekt dat uit de Maghreb of Turkije of meer uit Centraal-Afrika afkomstig is. Dit publiek, vaak de tweede of derde generatie nieuwe Vlamingen, kan door zulk aanbod heel sterk worden aangesproken.

Uiteraard – en dat is de visu merkbaar – zijn er heel wat jonge Marokkaanse of Turkse bezoekers op de bestaande festivals. Uiteraard – en dat is eveneens goed merkbaar – bereiken ook gespecialiseerde festivals met bijvoorbeeld etnische muziek uit verre landen een ruim publiek van generatielange Vlamingen. Er is, gelukkig maar, geen segregatie in de festivals.

Maar toch, en daarin volg ik Chokri Mahassine, is het festivalaanbod met muziek die sterk inspeelt op de subculturen van onze Vlaamse jongeren van bijvoorbeeld Marokkaanse afkomst, vrij beperkt en wat toevallig.

Ik kan de analyse van Chokri Mahassine dus perfect volgen. Door de samenstelling van een festivalprogramma kan men inderdaad de identiteit van het publiek grotendeels voorspellen. Dat is zo voor Pukkelpop, dat is zo voor Rimpelrock en het zou zo kunnen zijn voor een festival dat bijvoorbeeld muziek programmeert uit de stadscultuur van jonge Marokkaanse, of Turkse of Oost-Europese jongeren. In deze context begrijp ik het voorstel dat Chokri Mahasinne via de media opperde, en onderschrijf ik de gevolgde redenering ten volle.

Ik heb geen vraag om subsidiëring van de heer Mahasinne ontvangen. Zoals u weet, voorziet onder meer het Kunstendecreet in de mogelijkheid om dossiers voor festivals in te dienen. De volgende indieningdatum is najaar 2008. Ook het participatiedecreet biedt straks – uiteraard na behandeling en goedkeuring door het parlement – een mogelijkheid via het systeem van de grootschalige evenementen.

Er zijn mij geen resultaten bekend van wetenschappelijke onderzoeken van de participatie van mensen van etnisch-cultureel diverse afkomst aan festivals. Hierbij wil ik ook opmerken dat er veel soorten festivals zijn. Zonder dat ik dit empirisch kan onderbouwen, wil ik wel stellen dat bijvoorbeeld open stadsfestivals wellicht vanzelfsprekend een meer divers publiek bereiken dan soms dure en sterk gesloten festivals of festivals die sterk nichegericht werken.

Algemeen is wel bewezen dat de etnisch-culturele factor een belangrijke participatiedrempel is, niet alleen cultureel maar breed maatschappelijk. Deze drempel verhoogt drastisch indien hij gecumuleerd wordt met sociaaleconomische problemen, zoals armoede, werkloosheid en lage scholing.

Collega's, ik deel de mening van onder andere de heer Mahassine, dat bepaalde groepen in de samenleving zich minder herkennen in het aanbod dat op de meeste en grootste festivals wordt vertoond. Dit geldt evenzeer voor bijvoorbeeld oudere mensen als voor etnisch-cultureel diverse groepen. Ik pleit daarom uitdrukkelijk niet voor een soort apartheid, maar wel voor een verzameling van festivalaanbiedingen die zoveel mogelijk mensen aanspreekt. Dat kan enerzijds door een algemeen, generalistisch aanbod, want daar voelen heel diverse mensen zich tegelijkertijd goed bij. Dat kan anderzijds door een zogenaamd nicheaanbod dat inspeelt op specifieke subculturen, bijvoorbeeld jazz, etnische muziek enzovoort.

Mijnheer Van Dijck, u weet dat sommige festivals ook een combinatie maken, met een aantal podia waarop een gemiddeld en breed geapprecieerd aanbod verschijnt en op hetzelfde moment een aantal zeer gespecialiseerde podia. Een combinatie van dit alles lijkt mij prima.

Ik heb dit onderwerp niet met de minister van Inburgering besproken, en ik zie daar ook geen reden voor. U begrijpt dat ik een sterk – eigenlijk steeds sterker – pleitbezorger ben en blijf van een interculturele samenleving – en dat is ook volledig mijn bevoegdheid.

Ik wil graag verwijzen naar een passus uit de Septemberverklaring. Op pagina 13 staat: "Interculturaliteit

respecteert en stimuleert de identiteit van mensen, want enkel mensen die zich zeker voelen en gerespecteerd in hun eigenheid, vinden aansluiting bij een ruimere gemeenschap, worden lid van onze samenleving vanuit een gevoel van verbondenheid en vertrouwen. Hierdoor groeit ook hun engagement en daadwerkelijke betrokkenheid." Dat ligt zeer goed in mijn mond. Quod erat demonstrandum?

Een behandeling door de Vlaamse Regering is uiteraard afhankelijk van een vraag aan de Vlaamse Regering. Die vraag werd vooralsnog niet gesteld, ook niet aan mij als bevoegde minister. Vanzelfsprekend is de Vlaamse Regering het volmondig eens met wat ze zelf in haar regeerverklaring heeft gezet, en met een van de grootste drijfkrachten die ik in mijn beleid naar voren schuif.

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Wim Van Dijck: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw vrij uitgebreide antwoord.

Ik blijf het toch jammer vinden dat de hele discussie vernauwd wordt tot de lacune die nu blijkbaar gevonden is in het muziekaanbod. De remedie bestaat dan uit een speciaal festival dat wel appelleert aan de muzikale noden van een bepaalde groep van de bevolking.

Ik kan het ook niet staven, dus ik vind het jammer dat er nog weinig onderzoek naar is gebeurd. Ik denk dat het probleem misschien toch iets dieper zit dan dat. Ik blijf erbij dat dat onderzoek vergt en dat het goed is dat we eens bekijken of het beperkt is tot een niche voor bepaalde muziekliefhebbers, of dat het breder is. Ik denk dat dat laatste het geval is.

De voorzitter: De heer Mahassine heeft het woord.

De heer Chokri Mahassine: Mijnheer de voorzitter, het is niet mijn gewoonte om aan te sluiten bij allerhande vragen die hier gesteld worden, behalve als ik zelf vernoemd ben. Daarom wil nu toch even reageren. Ik maak gebruik van deze gelegenheid om mijn verhaal even te nuanceren. Dat is voor een deel al door de minister gebeurd, maar ik wil het toch nog even vertellen.

Vlak na Pukkelpop, op het einde van het zomerseizoen, kreeg ik een telefoon van De Standaard met de vraag waarom er zo weinig allochtone jongeren op zomerfestivals aanwezig waren. Ik heb de vraagsteller daar zeker geen gelijk in gegeven, want het klopt ook niet. Als festivalorganisator weet ik – en ik denk dat meerdere organisatoren de voorbije jaren dat gevoel hebben – dat het aantal serieus stijgt. Het aandeel groeit, maar natuurlijk is dat niet de massa.

Ik heb er toen aan toegevoegd dat ik met een ander idee bezig ben, maar dat dat niet de onmiddellijke oplossing is. Ik heb een idee dat in Limburg niet nieuw is, want het wordt al enkele jaren voorgesteld en heel veel mensen zijn ermee bezig. Het gaat om het organiseren van een mediterraan festival. Let goed op de naam, want ik heb nooit gezegd dat ik een allochtonenfestival ga organiseren.

Ik noem het een mediterraan festival, omdat de Limburgse populatie voor een groot deel bestaat uit Italianen, Spanjaarden, Grieken, Turken, Portugezen, Marokkanen enzovoort. Er bestaat al heel wat, maar allemaal vrij lokaal. Er zijn heel wat lokale initiatieven waar mensen wel aan participeren, of ze nu allochtoon zijn of niet.

Mijnheer Van Dijck, u zegt dat het eigenlijk alleen maar over Turken en Marokkanen gaat. Als we toch een wetenschappelijk onderzoek uitvoeren, zou ik er ook de Italianen, Spanjaarden en mensen afkomstig uit de andere mediterrane landen aan willen toevoegen.

In Limburg is er nood aan een dergelijk initiatief. U kunt daar vragen over stellen. Zeker vanuit uw hoek, uw partij en uw ideologie begrijp ik dat de nodige vragen worden gesteld. Ik vind het alleen jammer dat er geen vraag werd gesteld toen ik indertijd zei dat we de senioren moesten aanspreken. We zagen ze nergens op festivals, maar hadden wel het gevoel dat senioren graag naar dergelijke evenementen gaan, maar dan specifiek op hen gericht.

Dat gaat niet alleen over muziek. Het gaat om wat mensen belangrijk vinden om bij dergelijk evenement aanwezig te zijn. Natuurlijk moet men dan ook rekening houden met bijvoorbeeld catering en de manier van organiseren. We hebben stoelen en andere dingen geplaatst die op gewone festivals niet aanwezig zijn. We hebben allerlei zaken toegevoegd, specifiek voor dat doelpubliek.

Ik weet niet of u ooit naar Pennenzakkenrock bent geweest. Dat is ook voor een bepaald doelpubliek, namelijk kinderen. Twee jaar geleden heb ik in Het Nieuwsblad of een andere krant verklaard graag eens een festival voor kinderen te willen organiseren. Dat was zelfs nog voor de periode van Eurosong for kids. We voelden echter dat er daar wat begon te leven. Ik ben er absoluut van overtuigd dat, als iemand met die sector bezig is, wat kan organiseren en daar iets aan doet, er ook meer participatie van kinderen aan dergelijke evenementen komt.

Ik heb dat meer dan twintig jaar geleden ook gedaan met Pukkelpop. Kritiek hebben op nieuwe dingen is niets nieuws. Toen kreeg ik ook kritiek. Ik zou toch niets organiseren voor die zwartjassen, zeker? Ook toen ik met Rimpelrock begon, werd me gezegd dat dit me niet zou lukken. Vergeet het, zo werd gezegd, die mensen willen dat lawaai niet, die willen rustig voor hun televisie of in het bejaardentehuis zitten: laat ze

met rust. Ik bleef geloven dat dit niet waar was. De feiten geven ons nu gelijk.

Nu is me gevraagd om een dergelijk evenement mee te organiseren in Zuid-Afrika. Zuid-Afrikaanse organisatoren zijn naar Rimpelrock gekomen. Ze willen dat heel graag exporteren naar hun land. Daar zal het Plooikiesrock heten. *(Gelach)*

Telkens als er iets nieuws wordt voorgesteld, is dat niet vanzelfsprekend. Vanuit bepaalde hoek, vooral dan bepaalde conservatieve hoek, krijgen we wel eens wat kritiek. Men vraagt zich af waar we nu mee bezig zijn. Toch blijf ik erin geloven. Dat sluit ook aan bij het beleid van deze regering, en meer in het bijzonder van deze minister. Ik ben er absoluut van overtuigd dat de participatie van om het even wie die deel uitmaakt van onze bevolking, moet worden vergroot. Iedereen moet zijn sterkte gebruiken om dat te doen. Ik organiseer festivals. Ik wil dat op die wijze proberen.

Ik vind het jammer dat men zich zo wil profileren als allochtonen worden vernoemd. Ik ben trouwens tegen die term, ik heb dat altijd al gezegd. Het gaat over mensen die ofwel geboren zijn, ofwel hun wortels hebben in een mediterraan land. Deze vraag is duidelijk een uiting van profileringsdrang. Men wil toch maar aantonen dat het gaat over een soort mensen die we er best niet bij betrekken, dat het hun eigen schuld is, dat we ze in hun hokjes moeten laten. Iedereen die me kent, weet dat ik geen allochtonenfestival wil organiseren. Integendeel, ik wil dat dat hokjesdenken wordt doorbroken. Ik wil daaraan meedoen om de participatie van die mensen aan cultuur, maar ook aan onze samenleving te vergroten. Via cultuur participeren mensen immers eigenlijk ook meer in de samenleving.

Ik weet zelfs niet of dat dan iets te maken heeft met inburgering. Ik heb het woord 'inburgering' nooit uitgesproken. Ik weet immers duidelijk wat ik wil met inburgering en wat ik wil met cultuur, waarmee ik dagelijks en ook in de politiek bezig ben. Ik heb het ene en het andere dus nooit willen vermengen. Integendeel, ik denk dat ze ook niets met elkaar te maken hebben. Ik denk dat we de participatie van iedereen aan deze samenleving beogen. Ik ben er absoluut van overtuigd dat de meeste mensen in dit huis en daarbuiten hetzelfde doel hebben. Wel verschil ik van mening over de vraag hoe dit moet gebeuren. Dat is normaal. Dat is politiek: dat hoort erbij.

Ik ben voor een open samenleving, waar verscheidenheid veeleer een troef is dan een belemmering, een hinderpaal voor mensen. Sla de kranten erop na: ik heb nooit subsidies gevraagd. Zo ver staan we trouwens helemaal nog niet. Dat heeft er niets mee te maken. Wel heb ik gezegd dat ik het een leuk idee vond. Ik heb dat ook ooit eens aan de minister gezegd, en ook aan andere mensen. Ik weet echter dat het vergroten van de participatie en het zo veel mogelijk toepassen van interculturaliteit de minister zeer na aan het hart ligt. Het kabinet heeft daarop gereageerd en gezegd dat dit een leuk initiatief was.

Niemand heeft echter een woord gezegd over subsidies, integendeel. We hebben trouwens niets ingediend. Het was enkel de bedoeling informatie te geven over dat leuke idee, net zoals ik enkele jaren geleden het idee van een kinderfestival opperde, zoals ik ondertussen al zes jaar geleden Rimpelrock heb aangekaart en zoals ik meer dan twintig jaar geleden een festival als Pukkelpop heb aangekaart. And that's it. Ik wou dit duidelijk zeggen, en duidelijk maken hoe ik functioneer. Subsidies zijn er voor iedereen die binnen een bepaald kader iets organiseert. De overheid moet daar heel bewust en goed mee omgaan. Dat moet aansluiten bij een beleid. Wie er recht op heeft, moet die subsidies kunnen krijgen. Dat is echter nog iets heel anders dan zeggen: omdat het gaat over deze doelgroep moet het per se worden gesubsidieerd of per se niet worden gesubsidieerd.

De heer Wim Van Dijck: Ik ben blij met de nuance die zonet is aangebracht door de heer Mahassine, een nuance die duidelijk niet in de persartikels te vinden was.

De heer Chokri Mahassine: U leest natuurlijk wat u graag wilt lezen. Naderhand zijn daarover diverse artikels verschenen. Daarin heb ik steeds gezegd dat dit niet was wat ik bedoelde. Dat moet u natuurlijk ook willen lezen.

De heer Wim Van Dijck: Dat heb ik ook gelezen, maar ik heb bijvoorbeeld ook gelezen dat de woordvoerder van het kabinet van Cultuur heeft verklaard dat desgevallend op zoek zou worden gegaan naar de nodige budgettaire ruimte. Maar goed, we gaan niet discussiëren over wat er al dan niet in de artikels stond.

Ik ben blij met de nuance die u hebt aangebracht. Ik wil echter ook een nuance aanbrengen. U moet me niet in een bepaalde hoek dringen. Ik ben niet vies van het etiket 'conservatief', maar het ging mij er hier helemaal niet om een nieuw initiatief te torpederen. Ik ben begonnen met te zeggen dat het me eigenlijk niet toekomt een appreciatie te geven van het initiatief. Ik heb deze vragen alleen maar gesteld omdat er het vooruitzicht was van eventuele subsidies, of een zoeken naar budgettaire ruimte, en omdat de koppeling met inburgering misschien niet door u, maar dan toch in de krant werd gemaakt.

Over het initiatief zelf heb ik me eigenlijk niet uit te laten, en dat heb ik ook niet gedaan. Ik ben niet iemand die elk nieuw initiatief afschiet. In die hoek zou ik toch niet graag worden geplaatst.

De voorzitter: Het incident is gesloten.